އެބަދުވަހުގެ ސިއްރެއް ....

- މުޙައްމަދު ޝަރީފު މަނިކު -

(ވަޒީރުންގެ 101 ވަނަ ޖަލްސާގެ)

ދިވެހި ޤައުމީ ޙަރަކާތް އެންމެފުރަތަމަ ފެށިގަތީ
މަޖިލީހުގެ ތެރެއިން ދިވެހި ޤައުމީ ޙަރަކާތް
ޤައުމީ ތަޢުލީމް ދާއިރާގައި ބަދަލުތަކެއް ގެނައުމަށް
ދުވަސް ވަންދެން މަސައްކަތް ކުރެވުނު ކަމެއް
ސަރުކާރާއި ރައްޔިތުން ގުޅިގެން އެއްބައިވަންތަ
...... އެއީ ކަމުގައެވެ.

1949 ވަނަ އަހަރު ކުރީކޮޅު ޤައުމީ ޙަރަކާތުގެ
ނަމުގައި ޖަމުޢިއްޔާއެއް އުފެދުނު ކަމަށް ބުނެވެއެވެ.
ސަރުކާރުގެ ތެރެއިން ގިނަ ބޭފުޅުން ބައިވެރިވި، ސިޔާސީ
ޙަރަކާތުގެ ތެރެއިން ޤައުމީ ލީޑަރުން ކަމަށް ބެލެވުނު
ބޭފުޅުންގެ ތެރެއިން ޤައުމީ ޙަރަކާތުގައި ބައިވެރިވެ
މުސްލިމް ދައުލަތެއް ބިނާކުރުމަށް ކަމުގައި
ވިދާޅުވި. އެކި ދާއިރާ ތަކުގެ ބޭފުޅުން ބައިވެރިވި
ޖަލްސާގައި ޤައުމީ ޙަރަކާތުގެ ރައީސްކަމަށް
ކަނޑައެޅުނީ ރަށުގެ ރައްޔިތުން އިންތިޚާބުކޮށްގެން
ޤައުމީ ޙަރަކާތުގެ ރައީސް އަދި ނާއިބު
ބޭފުޅުންގެ ޚިދުމަތް ކަމަށް ބެލެވުނު ބޭފުޅުން

ރިޔާސަތުން ގެންދިޔައީ އަދި އެމަނިކުފާނުން
(އަލްއަމީރު މުޙައްމަދު އަމީން) ހަމަޖެހި-
ވަޑައިގެންނެވި ރިޔާސަތާ އެކު ޤާނޫނުއަސާސީ
ވެސް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ސިޔާސީ ހަޔާތުގައި
މަސައްކަތްކުރެއްވީ ދިވެހިރާއްޖެ ކަމުގައެވެ.
...... އަދި މިނިވަން ......

މިއަދު އަހަރުމެންނަށް ހަނދާންވާ މިއީ
"ސިޔާސީ ޙަޔާތުގެ ތާރީޚުގައި ގޮތެއް" މި
ފަދަ ކަމަކަށް ތަނަވަސް ރޭވުމެއް ދެއްކި
ފަހަރު ވަޒީރުންގެ ޖަލްސާގައި ކަނޑައެޅުނު ފަދަ
ދައުރެއްގައި 30 އޮގަސްޓު 1949 ދުވަހުގެ
ވަޒީރުންގެ ދަޢުވަތުގައި 5 ބޭފުޅުންގެ ކޮމިޓީ
ގައި ޖަލްސާ ވަޑައިގެންނެވީ. އެގޮތުން،
ފުރަތަމަ ވަޒީރުންގެ ސިޔާސީ ހިންގުމުގެ
އިޖުތިމާޢީ ދާއިރާގައި މަސައްކަތް. އެއީ
ޤައުމުގެ ބޭފުޅުން. ބައިވެރިވި ޚިޔާލު
ބަހާލައި ބޭފުޅުންގެ ޖަލްސާގައި ބައިވެރިވެ
ބެހޭ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބޭފުޅުންގެ ޙަޔާތުގެ ގޮތެއް
ވިއްސަ 7 އޮކްޓޯބަރ 1949 ގައި ބޭފުޅުން

[illegible] 16 [illegible]

[illegible]

[illegible] 24 [illegible] 1949 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ކަމުގައާއި، އިންތިޚާބުކުރެއްވިއިރު ހާޒިރުވި ފަރާތް
ކަމުގައެވެ...... އަދި ރާއްޖޭގެ ތަޢު
ސިޔާސީ މުޤާމުގެ ނަމުނާ އެކަށީގެންވާ ޗާޓަރު
ތަޢުލީމީ ދިނުމުގެ ޚިދުމަތްތަކުގެ ދާއިރާއާ ގުޅޭ
ކަމުގައި ވެސް ދިރާސާކުރި އެވެ.

ދިވެހި ދައުލަތުގެ ވަކިކުރެއްވި ދާއިރާއެއްގެ
ސިޔާސީ ހަރަކާތްތަކާ ބެހޭ ކަންތައްތަކުގައި
ޤާނޫނީ ކަންތައްތަކާއި ދައުލަތުގެ ކަމަށް ހަމަ
ޖަމާ ޢަމަލުތަކާއި ވަޒީފާގެ ޙައްޤުތައް ބަލަހައްޓަން
ދިރާސާ ކުރުމަށް ހިމެނޭ ދާއިރާއާ ގުޅޭ ކަންކަމާއި
ތަޢުލީމު ކުރުމާއި ޤާނޫނީ ދާއިރާއިން ޙައްލު
ގެންނަން ޙަރަކާތްތެރިވާ ބޭފުޅުންގެ ދައުރު ބޮޑުވެ
އަޅާ ކަމަކީ ދިރާސާކުރުމުގެ ބޭނުންތަކާ ގުޅޭގޮތުން
ދާއިރާއެއް ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ދިނުމަށް ވިދާޅުވި
"އެފަދަ ކަންކަމުގެ ހިންގުމުގެ ދިރާސާ
ހުރި ފަރާތް ، ސަރުކާރު ފަރާތުން ސިޔާސަތު
ތަޢުލީމު ދިނުމާއި ކަމާބެހޭ ވުޒާރާގެ ދައުރު
ކަމެވެ. ތަޢުލީމު ދިނުމާއި ދުވަސްވަރު ދިރާސާ
ފެށުނުއިރު ވަރަށް ގިނަ ކުރުމުގެ ބޭނުން ކަމެވެ.
ސަރުކާރު ބުނެވެ! ތަޢުލީމު ކުރިއަށް ގެންދިއުން
ސަރުކާރު ތަޢުލީމު ޚާއްޞަކުރެވުން އެއީ މުހިންމު
އެކަންކަމުގެ ފަރާތުގެ އެކުލަވާލި އެއް ކަމެވެ.
ތަޢުލީމީ ސިޔާސީ ދާއިރާ ފަރާތުގެ ބެހުން
ނޫނެވެ. ތަޢުލީމީ ހަރަކާތްތަކުގެ ފަރާތުގެ
ސިޔާސަތު ހިންގުމުގެ މުހިންމު ބައެއް ފަރާތް
ސަރުކާރު ފަރާތުން އެހީތެރިކަމާއި ފުރިހަމަ
ދަރަޖަ ވަރަށް ބޮޑު ވަރަށް ބޮޑުކަމާ ފުރިހަމަ

ދަނެވެ. އެފަދަ ބޮޑު ކަމެއް ޒިންމާދާރު ފުދުމަށް
ނުވަ، އެއީ ހަމަ ސަރުކާރު އެބަހުރިކަން ދިރާސާ
ގެއްލުންތަކެއް ، ސަރުކާރު ހަރަކާތްތެރިކަން ......
އާދެ! ބަހާނާ ކުރެވުނު ވަރަށް ކަންކަމުގެ ނަންނަން
މިސާލަކަށް ތަޢުލީމު ދިނުން ، ޞިއްޙީ ޚިދުމަތް ދިނުން
ޒިންމާދާރު ފަރާތް ދިނުމަށް ވަކިކުރެވިފައިވާ
ހުންނަނީ މިނިވަން ޒިންމާދާރު ވަޒީފާ ދިނުމަށެވެ. ސަރުކާރު
ނުބެލެވޭ އެފަދަ މުއައްސަސާ ، ދެއްކެވިގެ ހަމަ
އެއް ވަރަށް ދިރާސާކޮށް ބަލައިލެވޭ. މުހިންމު ބަހެއް.
ފަރާތްތަކުގެ ވަކި ވަކިން ބެލުމަށް އިސްލާމް ދީނާއި
އެބައަދަދު މިން ދުވަސް ކުރިއަށްދެވޭ. މިނިވަން
ބޮޑު ވަރަށް ވަރަށް ދިރާސާ ، މިން ދިރާސާ ކުރުމަކީ
ކުރެވޭނެ. އެއަދަދާ ދައުލަތުގެ ބަޔަކު ދަރަޖަ
ދައުލަތުގެ ޒިންމާވޭ. ދައުލަތުގެ ސަރުކާރު ވަކިން
ދެކޮޅު ދޮޅު ، ދައުލަތުގެ ބަޖެޓު ފުރި
ދަރަޖަވަކި ހިމެނޭ ސަރުކާރު އެންމެ ވަޒީފާ
ފަރާތް ސަރުކާރު ، ހިންގުމަށް ވަރަށް މުހިންމު
ކުރުމުން ގެންދެވޭ."

ސަރުކާރު އެންމެ ސިޔާސީ ކަމަށް އިޖުތިމާޢީ
ދިނުމަށް ތަޢުލީމުގެ ހަމަކަމުގެ މަޤާމު އިދާރާގެ
ނިޒާމު ފަރާތުން ދައުލަތުގެ ދިރާސާކުރެވޭ
އެންމެ އަމާޒަކީ ދަރިވަރުން ބަހާނާ ކުރެވިފައެވެ.
އެއަރޕޯޓު އަތޮޅުގެ ވަސީލަތް އެމީހުންގެ
ބަޔަކަށް ބައިވެރިވުން ދަރަޖައިގެ އެހީތެރިކަން
ލިބި ، އެބަހުރި ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން. އާދެ!
އެމީހުންގެ ސިޔާސީ ބަޔަކަށް ކުރެވޭ ސިޔާސަތު
ބަދަލުވެ ނުދެވުނު. ސަރުކާރުގެ ޙައްޤުތަކާއި ގުޅޭގޮތުން

ތަދުރަކީ ، އެވާހަކަ މިހެންވެގެ ނުދެއްކޭނެ. އެ
ދައުސަލަތާއި އަސާސީ އުސޫލުތަކާއި އަދި އެހެން ތާކުން
ކަމުގެ ވާހަކަ ދައުލަތުގެ ހަމަތަކުން ، ދިވެހި
ވިއްޔާގެ ކަންތައް ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގައި އެންމެ
ތާރީޚީ މަގަށް ފެނިގެން ގޮސްފައިވާ ކަމުގެ ގޮތް.
ނަމަވެސް ، ކުރިއަށް ހިނގާފައިވާ ކަންތައް ތަކުން
ގެ. ދުވަސްވަމުން ހިނގައިދިޔަ ހަދީސް ވެސް ކަމަކީ
ކަންކަން ދަނޑި އެކުވެ ގެންދެވޭ ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ގައި ހަމަޖެހޭ ކަމުގެ ކަންތައް ގެންދިއުމަށް އެކުވެ
ގޮތުގެ ފެށުން ދިރުވައިލުމަށް ކުރެވުނު ބަދަލުތައް
ކަނޑައެޅުމުގައި ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސިޔާސީ ތާރީޚުގައި
ކަމުގައި ވެފައިވާ ބައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިވެހިރާއްޖޭ
ދިރުވައިލުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ މި ދައުރު ގައި ކަމުގެ
ތަރައްޤީގެ ކަންކަމުގެ ހުއްޓުމާއި އެކުގައި ކަމުގެ
ކަންތައްތައް ، ގޮތުގައި ހަމަ ކުރުމަށް ދިއުމަށް
ޖުމްހޫ ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިރުވައިލުމަށް ހުރިހާ
ދިރިހުރި ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގައުމީ ވެރިކަމަށް
ދިވެހިރާއްޖޭ ދިރުވައިލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސިޔާސީ
ނިޒާމު ގެނައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވެރިކަމުގެ
ކަމުގައި އަދި ހަމަ ހުރިހާ ކަމުގެ ސަރުކާރު
ކަންތައް ބަދަލު ކުރުމަށް ކަމަކީ އިތުރު
ގާނޫނު ގެނައި ހަމަޖެހުމުގެ ގޮތުން ސިފަކުރެ
އަދި ކަންތައް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިރުވައިލުމަށް އެ
ހަރަކާތް ގެނައި ދުވަސްވަރުގެ ނިންމާލަން ވެއްޖެ
އެވެ. . . . .

އެގޮތަށް ދިރުވައިލުމަށް ކުރެވުނު ކަމެއް މިހެ

މާލެ ، އަދި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އުފެދުނު ގޮތުގެ
އަދި ދަނޑިވަޅު ހަމަޖެހިގެން ދިޔަ ތާރީޚީ ދުވަހަކީ
ހިޖުރީ އަހަރު އަސާސީ ގާނޫނު ހުށަހަޅާ ދިވެހި
އަމާޒަށް ކުރެވޭ ގޮތް. މަޖިލީހަކީ ދިވެހި
26 ސަފަރު 1369 ގައި އުފެދުނު ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ވެރިކަމުގެ ދަށުން ދިރިއުޅުމުގެ ހަމަތައް ހަމަ
ދިރިއުޅުމުގެ އެކުވެރިކަމުގެ ދަށުން ގޮތްތަކުގައި
ސިޔާސީ ކަމުގެ ދިރުވައިލާ ދިރުވައިލުމަށް ހަމަ
ގަބޫލު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދަރިންގެ ދިރުވައިލުމުގެ
ކަމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިރިއުޅުމުގެ އަދި
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހިތްވަރު ދިރުވައިލި އެވެ. ކަމުގެ
ބައްދަލު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދަރިން އެވެ. އިސްލާމީ
ގޮތުގައި ގެނައި ދިރުވައިލުމުގެ ދިރިއުޅުމުގެ
ކަމުގެ ދިރިއުޅުމުގެ އަދި ދިރުވައިލުމުގެ ކަމުގެ
ކަމުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިރުވައިލުމަށް ދިރުވައިލުމަށް
ގެނައުމަށް ކަމުގެ ދިރިއުޅުމުގެ ކަމުގެ ގޮތް
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިރުވައިލުމަށް ކަމުގެ
ދިރިއުޅުމުގެ އެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިރުވައިލުމުގެ ކަމުގެ
އަދި ދިރުވައިލުމުގެ ކަމުގެ ދިރުވައިލި ދިރުވައިލުމުގެ
ދިރިއުޅުމުގެ ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަމުގެ ދިރުވައިލުމަށް
ބަދަލުތައް ގެނައުމަށް ދިރުވައިލުމަށް ދިރުވައިލި
ދިރިއުޅުމުގެ ކަމުގެ ދިރުވައިލުމަށް ކަމުގެ ދިރުވައިލުމުގެ
ކަމުގެ ދިރުވައިލުމަށް ދިރުވައިލުމުގެ ދިރުވައިލުމަށް
ދިރުވައިލުމަށް ދިރުވައިލުމުގެ ދިރުވައިލުމަށް އެވެ.
އެވެ. އަދި ދިރުވައިލުމުގެ "ސަރުކާރުގެ ދިރުވައިލުމަށް" ގެ
ގޮތުގެ ދިރުވައިލުމަށް ދިރިއުޅުމުގެ ކަމުގެ ދިރުވައިލުމަށް
ނިޒާމު ދިރުވައިލުމަށް ދިރުވައިލުމުގެ ދިރުވައިލުމަށް
ދިރުވައިލުމަށް ދިރުވައިލުމުގެ. (ނިންމީ)